

NOVI GROBOVI

VICTORIA ANN JARM

Snoči ob 6:15 uri je umrla v St. Alexis bolnišnici Victoria Ann Jarm, rojena Tomažič. Poledila je težki bolezni, ki jo je mučila štiri leta. Rojena je bila v Clevelandu in je bila stara 35 let. Družina živi na 267 E. 214 St., njen soprog dr. Frank J. Jarm, kiropodist, pa ima svoj urad na 15621 Waterloo Rd.

Pokojnica je bila članica Business Women's Club of Collinwood, društva Modern Crusaders št. 45 SDZ, The Isabella Guild of K. of C., Yugoslav Slovene Club in drugih organizacij.

Tukaj zapušča poleg žalujočega soproga, mater Mrs. Anna Tomažič, ki vodi grocerijsko trgovino na E. 169 St. in Grovewood Ave., tri otroke: Ronald, Nancy in Joanne, ter dve sestri Mrs. Helen Mahoney in Frances. Truplo bo položeno na mrtvaški oder v sredo popoldne ob 1. uri v Grdinovem pogrebnem zavodu, 17010 Lake Shore Blvd. Čas pogreba še ni bil določen.

SAM URIK

Kakor smo včeraj poročali, je preminil Sam Urik iz 55 let. Star je bil 55 let in je bil rodom iz Dalmacije. V Ameriki se je nahajal 38 let. Tukaj zapušča tri nečake: Joe, Tom in Frank Urik. Pogreb se vrši v sredo jutro ob 9. uri iz Golubovega pogrebnega zavoda, E. 47 St. in Superior Ave., v cerkev sv. Pavla ob 9:30 uri in nato na pokopališče Calvary.

V zadnje slovo

Članice Business Women's kluba v Collinwoodu so prošle, da se snidejo v sredo zvečer ob osmih v Grdinovem Lake Shore pogrebnem zavodu, 17010 Lake Shore Blvd., da izkažejo zadnjo čast umrli članici Victoriji A. Jarm.

Delegatje pri Z. N., naj se ne zmerjajo, pravi gen. Romulo

LAKE SUCCESS, 19. nov.—Predsednik Generalne skupščine Združenih narodov brigadni gen. Carlos Romulo je včeraj ostro opozoril delegate, da jim ne bo dovolil, da bi se medsebojno zmerjali z govornice Združenih narodov.

Romulo je po govoru poljskega delegata dr. Juliusza Katz-Suchy, ki je ostro kritiziral politiko Zedinjenih držav na Balkanu, rekel:

"Apeliram na delegate, naj se držijo pravil dostojnosti. Raba takšnih izrazov kot so 'ameriške kolonije', ko se misli na suvereno državo Grčijo, ali pa 'wall-streetski delegat', ko se misli na Zedinjene države, kakor tudi 'sateliti Moskve' ali pa 'delegatje Kominforme', ki se misli na države vzhodne Evrope so pod dostojnostjo Združenih narodov in prav nič ne pomagajo, da bi se ustvarilo ozračje pomirjevanja ali pa miru.

"Opozorjam delegate, da od slej ne bom dovolil takšne izraze in če podo podani, bom ukazal, da se jih črta iz zapisnikov."

Amerika je pozvala 30 držav, naj od kitajskih komunistov zahtevajo osvoboditev Warda

WASHINGTON, 21. nov.—Zedinjene države so danes pozvale 30 držav, ki imajo svoje diplomatske predstavnike na Kitajskem, naj se zavzamejo pri novi kitajski komunistični vladi za osvoboditev ameriškega konzula Angusa Warda in četvorico ostalih uradnikov, ki so bili zaprti v Mukdenu, ker so pretepli nekega Kitajca.

Na posredovanje je ameriška vlada pozvala tudi Sovjetsko zvezo.

Državni tajnik Dean Acheson je razkril, da namerava vlada osvoboditi Warda miroljubnim potom. S tem je zavrgel tudi navedbe nekaterih krogov, med njimi vodje Ameriške legije, ki menijo, da bi se moralo poslati obojene sile proti kitajskim komunistom, če ne bodo izpustili Warda.

Zedinjene države imajo težave, ker ne morejo priti v direktno zvezo z novo kitajsko vlado, s katero nimajo diplomatskih odnosov.

V pismu, ki ga je poslal predstavnikom tridesetih držav, je Acheson med ostalim rekel:

"Način, s katerim se postopa z Wardom in uradniki ameriškega konzulata v Mukdenu, predstavlja direktno kršitev osnovnih pojmov mednarodnih odnosov, ki so se razvijali skozi stoletja.

"Vsled tega je to zadeva, ki direktno in takoj prizadeva vse države, katere se zanimajo za diplomatsko obveščanje, posebno pa one države, ki imajo svoje misije ali pa konzulate na Kitajskem.

"Prosim vas, da kot stvar nujnosti in potom kanalov, ki so vam na razpolago, izrazite najvišji kitajski oblasti v Peipingu zaskrbljenost, ki jo vaša vlada nedvomno čuti vsled postopka z ameriškim konzulnim štabom v Mukdenu, kateremu se je samopašno odvzelo svoboda za eno leto."

V svojem pismu je Acheson omenil, da se je že novembra 1948 vse člane in uradnike ameriškega konzulata v Mukdenu postavilo pod hišni zapor.

SOVJETI KRITIZIRAJO ROMANJE V RIM

MOSKVA, 17. nov.—Včerajšnja "Literarna Gazeta" je objavila članek o romanju v Rim, ki bo prirejeno prihodnje leto. Časopis pravi, da je Vatikan organiziral to romanje v svetem letu s polnim blagoslovom Wall Streeta, da bi mobiliziral sile reakcije in obenem "zadostil trgovinski strasti za dobičkom." Članek je spisal znana pisateljica Wanda Wasiljevskaja, ki pravi, da je Vatikan uničil zgodovinski pogled na baziliko sv. Petra s tem, da je zgradil dva velika bokaraka podobna hotela, da bi lažje izžemal denar od romarjev.

PONESREČENI POSKUS SAMOMORA

BRUSELJ, Belgija, 19. nov.—Neki 47 let star Belgijec je danes skušal storiti samomor. Šel je na vrh justične palače, si prižgal cigareto in nato skočil 100 čevljev v globino. Padel je na neki avto, prebil streho in ostal živ. Zdravniki pravijo, da se je sicer dobro pobil, da pa njegovo življenje ni v nevarnosti.

MATI PRODALA SVOJEGA OTROKA ZA \$8

CINCINNATI, 21. nov.—Mrs. Mabel Swanson je danes priznala, da je prodala svojega lastnega 10 dni starega otroka za osem dolarjev.

Mrs. Swanson, ki je obtožena, da je zapustila otroka, je rekla, da je 10 dni po porodu srečala neki par na ulici, ki je občeboval njene otroke.

"Hotela sem iti v Chicago in tako sem jim dala otroka za \$8," je izjavila mati.

Pomožni okrajni tožilec Melvin G. Rueger pa pravi, da je otrok bil najden pod nekim "parkanim" avtom.

Mr. Swanson ima še tri otroke, ki pa se vsi nahajajo pri njenih starših v Floridi.

Domače vesti

Zalostna vest

Mara Malečkar iz 731 E. 160 St. je prešla zalostno vest iz domovine, da ji je preminil ljubljeni oče Anton Senkinec, doma iz Semberije pri Ilirski Bistrici. Star je bil 75 let. Tam zapušča žalujočo soprogo Marijo, tri hčere, Antonijo Fatur, Ivano Urbančič in Ljudmilo, sina Jožefa, sestro Marijo Novak in veliko sorodnikov, tu v Clevelandu pa hčer Maro Malečkar, vnuka Vladimirja in več sorodnikov širom Amerike. Bodi mu ohranjen blag spomin!

Doma iz bolnišnice

Mrs. Josephine (Sophie) Kastelic se je vrnila iz Lake County Memorial bolnišnice na svoj dom na So. Dayton Rd., Madison, O. V bolnišnici je srečno prestala operacijo, zdaj pa se zdravi na svojem domu, kjer jo prijatelje lahkob obiščejo. Zahvaljuje se vsem za obiske, kartice, cvetlice in darila, ki jih je prejela v bolnišnici.

Podr. št. 8 Sansa

Društvene zastopnike in člane podr. št. 48 SANSa se vabi na polnoštevno udeležbo na seji nocoj ob osmih v Slov. del. domu na Waterloo Rd. Ukrepati bo treba o raznih važnih stvareh, posebno pa radi veselice, ki jo podružnica priredi.

S obiska v Californiji

Poznana Mr. in Mrs. John Pretnar iz 723 E. 232 St. se bosta do Zahvalnega dne vrnila s tri-tedenskega obiska v solnčni Californiji. Obiskala sta več krajev tam ter tudi družino Knaus, ki se je pred nekaj meseci preselila iz Euclida v Fontana, Cal.

Roparja pobrala rojaku \$179

Snoči sta dva roparja vstopila v delikatesno trgovino poznane rojaka Steve Lokarja na 6502 Superior Ave. Eden je od Mrs. Lokar zahteval steklenico vina, drugi pa od Mr. Lokarja salamo. Kar naenkrat sta roparja ukazala Mr. Lokarju, naj se vleže na pod. Oborožena roparja sta nato pobrala iz blagajne \$179 in zginila.

SRNJAK SE SAM PONUDIL LOVKINJI

HOPEWELL, N. Y., 21. nov.—Mrs. Henry K. Adams je 12 let vsako sezono odhajala na lov na srnjake. Vsakokrat se je vrnila praznih rok.

Včeraj, ko so ostali jagri bili v gozdu, je Mrs. Adams ostala sama. Naenkrat se pred samimi vratmi prikaže velik srnjak, Lovkinja je planila po puško in ga ustrelila.

Združeni narodi razdelili bivše italijanske kolonije; Libija bo postala neodvisna šele leta 1952

FRANCOZ ZAPRT V POLJSKI KOT VOHUN

VARSAVA, 21. nov.—Poljska vlada je danes naznanila, da je v petek bil aretiran pomožni atašej francoskega konzulata v Stetinu Simon Robineau, ker se je ukvarjal z vohunstvom. Robineau je hotel odpotovati v Pariz, toda poljske oblasti so ga na letališču pravočasno ustavile. Na zaslišanju je soglasno z naznanilom priznal, da je bil vohun. Poleg njega se bosta zagovarjala še 2 francoska uradnika.

Polk je porabil za kampanjo \$10.000

Republikanski kandidat za župana Franklin A. Polk je za svojo neuspešno kampanjo porabil \$10.297.

Zinka Milanova pravi, da ji Tito ni dajal darove

NEW YORK, 21. nov.—Operna pevka Zinka Milanova je danes po svojem prihodu v New York odgovorila sovjetskemu časnikarju, ki je nedavno zapisal, da jo je maršal Tito obsul z dragulji in da se stalno nahaja v njegovi družbi.

Milanova je izjavila, da je pisatelj, ki je to zapisal, "smrdljiv."

Znano operno pevko je zelo vznemirilo in razkačilo poročilo, objavljeno v moskovskem časopisu "Literarne Gazete," ki jo je ne samo označilo za Titovo ljubico, pač pa tudi za ameriško vohunko.

"V moji deželi Jugoslaviji je za pošteno ženo najstrašnejše, če se jo označi za priležnico. To me je zelo udarilo," je rekla Milanova, ki je prišla v Ameriko z ladjo "Queen Elizabeth."

Milanova je odločno zanikala poročilo objavljeno v sovjetskem časopisu.

"To je bilo umazano poročilo. Srečala sem maršala Tita le štirikrat ali pa petkrat, vedno v uradnih zadevah. Nikoli mi ni dal darove. Nikoli ni z mano dosti govoril. Le zdravo, zdravo. Veseli me, da vas vidim. Vi imate krasen glas. Hvala, ker ste prišla itd. To je vse."

Milanova je pristavila: "Jaz ljubim svojega soproga. On je zelo lep. Vsa ta stvar je zelo neumna in zelo neprijetna."

Mož Zinke Milanove je arhitekt in bivši jugoslovanski diplomat major gen. Ljuba Ilić.

Operna pevka je pristavila, da so se Jugoslavlani privadili na umazane napade svojih bivših ruskih tovarišev in Kominforme, da pa je članek objavljen v "Literarni Gazeti" najnižje, kar je bilo objavljeno v sovjetski propagandi.

Na koncu je na vprašanje časnikarjev odgovorila, da Titove žene ne pozna in da celo ne ve, če je oženjen.

"Zakaj bi morala vedeti, če je oženjen? Jaz vem zase, da sem omožena," je rekla Zinka Milanova.

Italija je dobila poverjenišvo nad Somalijo za dobo desetih let; Libija bo še dve leti pod okupacijo Angležev

NEW YORK, 21. nov.—Generalna skupščina Združenih narodov je danes odobrila načrt za razdelitev bivših italijanskih kolonij, po katerem bo Libija postala neodvisna šele leta 1952, Somalija pa se bo deset let nahajala pod poverjeništvom Italije.

Libija se bo še dve leti nahajala pod angleško upravo. Zaradi svoje strategične lege je ta največja bivša italijanska kolonija predstavljala glavno sporno vprašanje. Angleži so na vsak način želeli, da bi ostala pod njihovo upravo.

Generalna skupščina je tudi odobrila poverjenišvo Italiji nad Somalijo, čeprav so se abesinski delegatje temu trpko zopertavljali. Poleg tega je bila ustanovljena posebna komisija Združenih narodov, ki bo v teku enega leta odločila, kaj naj se stori z Eritrejo.

Za razdelitev bivših italijanskih kolonij je glasovalo 41 držav, proti pa edino Abesinija. Devet držav pa se je vzdržalo glasovanja in sicer Belorusija, Češkoslovaška, Poljska, Ukrajina, Sovjetska zveza, Francija, Nova Zelandija, Švedska in Jugoslavija.

S tem sklepom je usoda bivših italijanskih kolonij zapečaten. Zedinjene države, Anglija, Francija in Sovjetska zveza so v mirovni pogodbi za Italijo pristale, da bodo sprejele sklep Generalne skupščine Združenih narodov, če se do 15. septembra leta 1948 ne bodo mogle sporazumeti in urediti vprašanja kolonij.

Generalna skupščina je dala Italiji nalogo, da v teku desetih let pripravi Somalijo za neodvisnost. Pri tem ji bodo pomagale Columbia, Egipt in Filipini.

CIGARETE SO V UTICI, N. Y. PO 10 CENTOV ZAVOJ

UTICA, N. Y., 18. nov.—Vsled tekmovanja med dvema trgovinama, ki se nahajata vsaka na svojem vogalu najbolj prometne ulice v Utici, je cena cigaret padla na 10 centov po zavoju.

Vojna cen se je začela preteklo soboto, ko je ena trgovina znižala ceno na 13 centov po zavoj. Lastnik druge trgovine pa je odgovoril s tem, da je ceno znižal na 10 centov. Pred obema trgovinama stojijo dolge vrste kadičev, toda dovolj jim je kupiti le po en zavoj cigaret.

PRIPOROČAJO, DA SE ČETE DRŽI V NEMČIJI

BERLIN, 21. nov.—Člani kongresnega odbora za zunanje zadeve so danes izjavili, da bodo priporočili vključitev zapadne Nemčije v zapadno-evropsko unijo, toda da bodo odsvetovali, da se ameriške okupacijske čete umakne iz Nemčije.

Kongresnik Joseph Pheifer je izjavil, da bi se Nemčijo moralo na vsak način vključiti v zapadno unijo in jo v okviru te unije celo oborožiti. Toda kongresnik Jakob Javits je izjavil, da se pod nobenimi pogoji ne bi smelo oborožiti Nemce.

SEKSUALNI ZLOČINI SO SE ZOPET ZVISALI

WASHINGTON, 19. nov.—V poročilu FBI je bilo danes razkrit, da so se letos ponovno zvišali seksualni zločini. Soglasno s poročilom je od januarja pa do junija tekočega leta bilo 3.728 posiljevanj v mestih in 1.881 na podeželju. To je večje število kot pa leta 1947, ki je bilo rekordno leto za seksualne zločine.

Družinska tragedija; ustrelil odtujeno ženo nato pa sebe

Snoči je 51 let star rojak John Dodich, ki je stanoval na 1422 E. 51 St., ustrelil svojo odtujeno ženo Mrs. Jennie Dodich, nato pa storil samomor.

Sorodniki so izjavili, da je zakonska dvojica bila ločena okrog dve leti, ko je bil Dodich odslavljen iz City bolnišnice, oddelka za tuberkulozne. Njegov sin Richard, učenec šole Svetega imena, je živel s svojo materjo na 1391 E. 43 St.

Richard je izjavil, da je snoči okrog 6.15 uri poslušal v kuhinji radio program, ko je nekdo potrkal na vrata. Ko je odprl, je videl svojega očeta, ki ga je vprašal, kje je mati. Pokazal mu je v spalnico in nato odšel nazaj v kuhinjo. Trenotek pozneje je slišal, ko je mati parkrat zavpila: No! Zatem pa tri ali pa štiri strele. Planil je proti spalnici in videl svojo mater na tleh, nad njo pa očeta z revolverjem v roki. Richard je rekel, da je videl, ko je oče dvignil revolver na svojo desno senco.

Prvi je prišel na pozorišče družinske tragedije Edward Garišek, ki je rekel, da je Richard pritekel k njemu in mu rekel, da se je njegovi materi nekaj zgodilo. Garišek se je takoj podal v Dodichevo stanovanje in oba zakonca našel mrtva na podu.

V žepu Dodicha so detektivi našli pet pisem, pisanih v slovensčini. Eno od pisem je bilo naslovljeno na Johna Pizen, očeta Mrs. Dodich. V njem se je Dodich opravičil za dejanje in obenem obtožil ženo, da ga je zasmehovala, ko jo je prosil, naj ga vzame nazaj.

Sorodniki Mrs. Dodich pa so izjavili, da je zakonska dvojica bila poročena 15 let in da je Dodich večkrat grozil svoji ženi. Ločila sta se, ko je Dodich pred tremi leti odšel na zdravljenje v Mestno bolnišnico, kjer je bil eno leto.

Dodich je bil brezposeln, odkar se je vrnil iz bolnišnice, Mrs. Dodich pa je delala pri Edward Daniels Co. na 4049 St. Clair Ave.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN YUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE
CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

PRVO DELO UNESCO-E

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) se je ustanovilo 1. 1945 v prepričanju, da "ker se prično vojne v mislih mož, je treba v mislih mož stvoriti obrambe miru." Nje namen, kot razvidno iz nje ustave je, omogočiti sodelovanje vseh ljudi na zemlji v boju proti nevednosti in nesporazumu, iz katerih se razvijajo vojne.

Nje delo, kot drugih posebnih zastopstev Združenja Narodov, se je pravkar začelo. Vendar je že preživela prvo in deloma upravičeno grajanja, "da je v oblakih" ter je postala svetovno široka organizacija, ki omogoča ljudem nuditi gotovo podporo onim v deželah razdejanih tekom vojne, ki nujno potrebujejo znanosti. Kot prvi nalog si je določila preureditev vzgojnega, znanstvenega in kulturnega življenja. Nadaljujoča se obupna potreba take pomoči je razvidna iz naslednjega: Posledica vojne na Francoskem: 1.500 šol podrtih do tal; v Italiji 50.000 težko poškodovanih šol; na Česko-slovenskem se je v enem samem okraju oropalo 537 dobro založenih knjižnic; šole in vseučilišča v Evropi in Aziji so trpele škodo milijonske vrednosti vsled uničenja znanstvenih pripomočkov za študiranje kemije, fizike in naravoslovnih znanosti.

Ker se mora prieti tčam preureditev vzgojnega, znanstvenega in kulturnega življenja potom znamenitih vzgojnih in znanstvenih svetovnih voditeljev, je to mogoče le ako bodo prispevali zasebniki in zasebne organizacije. UNESCO-e oddelek za preureditev in Committee on Educational Reconstruction of the U. S. Commission for UNESCO (urad, ki usmerja sodelovanje Amerike pri UNESCO), so določili vsopred, ki združuje pri UNESCO klice za pomoč in ameriške državljane in organizacije, ki žele smotreno pomagati.

Tukaj je nekaj ciljev in načrtov tega vsopreda, katere priporoča UNESCO zasebnikom in organizacijam:

Nadaljni skladi za podučne misijone, katere vzdržujejo sedaj ameriška prostovoljna zastopstva v porušeni pokrajini; podpora načrta za knjige, katerega vodita UNESCO in CARE (ta skuša zbrati dva milijona dolarjev za nakup tehniških, znanstvenih i. t. d. knjig, katere izbere odbor izvedencev); dvanaestorica načrtov, da se preskrbi opremo za kemijske, fizične in biološke laboratorije, lesne in delavnice za stroje; zbirke zemljevidov, obelji, filmov in projektorjev, magičnih latern in vdevkov; kulturni pripomočki kot rekordi, glasbeni spisi, glasbeni instrumenti.

Zasebniki morejo osebno prispevati. Društva, cerkve i. t. d. morejo določiti primerne vsoprede in jih proizvesti potom primernih načrtov. Narodne organizacije jih morejo proizvesti v narodnem obsegu.

Vse podrobnosti programa je mogoče dobiti pri UNESCO officer, 405 E. 42 St., New York 17, N. Y., ali pri Committee on Educational Reconstruction, U. S. Department of State, Washington 25, D. C. Oba urada sta pripravljena pomagati zasebnikom in skupinam izbrati načrt in deželo ter dati potrebna navodila in nasvete.

Oni, ki žele darovati denar neposredno UNESCO, naj pošljejo prispevke naravnost na UNESCO Reconstruction Fund, 405 E. 42 St., New York 17, N. Y.

Tako mišljenje kot tudi telesa mladega ljudstva v Evropi moramo rešiti in vsak Amerikanec, mlad ali star, siromašen ali bogat, more sodelovati pri enem ali več teh ljudstvo-do-ljudstva načrtih, da se izvežba mišljenje v deželah, v katerih je vojna uničila mnogo pripomočkov za napredek in prosveto.

—Common Council

UREDNIKOVA POŠTA

PRI "ZARJANIH" NA ZAHAVLNI DAN

Cleveland, Ohio—Na Zahvalni dan bodo zopet zveneale narodne, klasične, delovne in borbene pesmi. "Zarjani" zopet proslavljajo svoj dan v Slovenskem narodnem domu slovesno, kot so to že tolikokrat storili.

Pesem je bistven izraz življenja. Vsaka pesnitev je posvečena svojemu namenu. Ene opeva jo ljubezen, druge mladost in zopet druge letne čase, naravo, in vse drugo, kar je človeku nujno in potrebno. Za časa okupa-

triplje srce," katera bo prav topla in prijetno odmevala. Toplo bo tudi sprejeta Rado Simonitjeva "Lepo moje ravno polje," za ženske glasove, katero je prinesla zadnja edicija "Zborov" v avgustu.

Kot posebnost bo slavna pesem, pesem nagrade, v počast spominu preminulega našega najodličnejšega pesnika Otona Župančiča z njegovo zgodovinsko nesmrtno pesnitvijo "Zeb-ljarska." Uglasbil jo je primorski skladatelj Vinko Vodopivec in sicer za moški zbor, zborovodja Joseph V. Krabec jo je pa rearanžiral za mešani zbor. Po tonaciji in ritmu je ta pesem nekaj posebnega.

Jako ljubka pesem je tudi A. Jobstova "Travniki dehtijo" in L. Pus "Venček dolenskih napitnic" ter J. Straussove "Južne vrtnice" in tudi druge, ki pa zaradi prostora morajo izostati. Da pesmi dobijo svojo barvo, bodo skrbeli solisti: Josephine Turk, Jennie Fatur, Sophie Elarsich, Tony Perusek, Andy Turkman, Josephine in Alice Tekavec in Frank Kokal.

V drugem delu bo podana opera "Kmeti ali meščani," odrska pevska skica prav vesele in zaljubljene narave. Operete so vedno dobrodošle in privlačne in brez dvoma bo tudi ta zabavala.

Po programu, kateri se prične ob 4. uri popoldne, se razvije domača zabava. Pripravljena je Tunemixers, kateri igra za stare in mlade in povleče vsakogar v vrtnice.

V tem letu "Zarja" prvič poda svoj lasten program. V pomladi je posvetila svoj čas "Prosvetni matici," nastopila je pri Federaciji SNRP v Pennsylvaniji, pri SANSu in drugod. V četrtek bo pa nje vsopred, da pa bo mogla še nastopati in peti—odzovite se, posetite jo!

Prireditve Collinwoodskih Makabejk št. 283

Kot vsak društveni član(ica) želi napredek svojih organizacij, tako se strinjajo tudi želje Collinwoodskih Makabejk, št. 283 v eno samo toplo hrepenenje, da bi njih prireditve v nedeljo 27. novembra uspela najslajnejše! Plesna zabava za malenkostno vstopnino, želeli je, da bi privabila v poset vse članice tega odseka, njih prijatelje in znance, kot tudi ostale podružnice iz Clevelanda in okolice. Da, vsega bo, okrepčila in zabave dovolj, to vam jamči skrbni odbor.

Bistvo cilja je pač kot povsod, kjer so posamezne prireditve v teku. Raznih nepričakovanih stroškov kot so: bolezen in enake nesreče, mislim da je pri vseh društvih, zato pa so tudi dopisi v to svrhu skoro povsod enakih prošelj in nagovarjanja. V skupni slogi pa se doseže zapreke vsem oviram ter obenem iskreno zavest, da pomagamo sotrpečim.

Naj bo na tem mestu izrečeno toplo sožalje družini Rossi, katero je zadel kruta usoda s smrtjo njih gospodinjke kot žene in blage matere, katero smo pravkar spremili k večnemu počitku. Pokojna Mary Rossi je bila dolgoletna zvesta članica št. 283 The Maccabees, katero bomo vse pogrešale. List za listino pada—še komaj je par tednov, kar smo stale so-sestre ob preranem grobu pokojne Gertrude Zimmermann, par tednov preje ob gomili Frances Jeran, a zopet sveže cvetje krije eno naših Makabejk. Nehote se stavlja vprašanje, bogzna, kako li je nam odmerjen čas?

Bodimo si dobri prijatelji tako pri posameznih organizacijah kot v splošnem in veselja v srečo, da nismo živeli zastoj, ne odvaga potem tudi najrazličnejša usoda.

Z željo, ker se gre za dobro stvar v pomoč posameznim društvim so-sestram collinwoodskih Makabejk, katere isto znanje ceniti gostoljubnost raznih

Okrog Slovenskega društvenega doma

Euclid, Ohio.—Z veseljem naznanjam našim rojakom širom Clevelanda in okolice, da je delo na naši novi dvorani prišlo toliko daleč, da je stavba že pokrita in se nam ni treba bati vremenskih nepravil.

Zelo ponosni smo na našega arhitekta R. J. Grosel, ki tako vestno vodi svoje delo, ter na Stanley Miheliča, da je delo prvotno. Torej, oba sta Slovenca in dobro vršita delo.

Dalje želim sporočiti, da nova dvorana ne bo samo prvotna za domače prireditve, ohcete, koncerte, itd., pač pa tudi zelo prikladna za konvencije, kjer imajo navadno delegatje in delegatkinje jako napor-

DOM SLEPIH V JUGOSLAVIJI

Nekoč so bili slepi obsojeni na bedno životarjenje

Življenje slepih je bilo v prejšnji Jugoslaviji grenko. Večinoma so bili obsojeni na beraško palico. V dobi kapitalističnih režimov se ni njihovo življenje, njihove ni v njih polnovrednih ljudi. Mnogemu je bila ulica in pes, ki ga je vodil, edini iskreni prijatelj. Včasih si srečal na ulici vrsto otrok. Šli so mimo tebe tiho, s sklonjenimi glavami. Slepi. Ljudje so se jim sočutno umikali, potem pa so pozabili nanje. Organizacije, ki so skrbele za slepe, so bile v glavnem odvisne od prostovoljnih prispevkov. Včasih se je kdo v veseli družbi slučajno spomnil slepca, ki prosjači na ulici ali na slepe otroke, ki jih je srečal in je pijani družbi predlagal zbirko za slepe. Potem si v dnevnem tisku zasledil takšno notico: "V veseli družbi je bilo za slepe zbranih sto dinarjev. Društvo slepih se plemenitim darovalcem iskreno zahvaljuje."

Danes so enakovredni člani delovne skupnosti. Danes imajo slepi vse možnosti za razvoj in napredek. Združeno življenje slepih ni v ničemer podobno bivšim konservativnim podpornim društvom, temveč je pred državo odgovorno za gospodarski in kulturni dvig slepih. Kakor v drugih republikah FLRJ imajo tudi v Sloveniji slepi svoje ustanove. Dom slepih v Stari Loki, ki je pod zaščito ministrstva za socialno skrbstvo, ima moderne delavnice za šetarstvo, pletarstvo in mrežarstvo, ki jih ne bo opustošila gospodarska kriza in konkurenca, kakor se je to zgodilo delavnicam Zavoda za slepe v Kočevju pred vojno. V Zadobrovi pri Ljubljani imajo slepi lastno pletarsko zadrugo, poleg tega pa samostojno dela že 22 obrtnikov.

Milena Pretnar-Debeljakova —slepa učiteljica

Ustanovljena je bila posebna komisija, ki skrbi, da dobe slepi njihovim željam, izobrazbi in zmožnostim primerno zaposlitev. Vedno več slepih se vključuje v produkcijo. Na gimnaziji v Trzinu poučuje slepa učiteljica Milena Pretnar-Debeljakova, absolventka zemunske šole za slepe. Pretnarjeva je nedavno z odličnim uspehom napravila strokovni pouk iz glasbe. Poleg svojega poklica vodi doma svojo gospodinjstvo in je ljubica, skrbna mati.

V industrijski proizvodnji je danes v Sloveniji kakor v drugih republikah FLRJ zaposlenih že lepo število slepih kot telefonisti ter kot delavci v raznih vrstah industrije. Slepa tkalka dela na dveh strojih in uspešno tekmuje z zdravimi delavci.

no delo. Med odmori jim ne bo treba iti takoj na cesto, če si bodo želeli malo svežega zraka, pač pa se bodo lahko udobno vsedli v senci košatih dreves, vsakovrstna okrepčila si bodo pa lahko privoščili v spodnjih prostorih. Že sedaj se priporočamo našim organizacijam za upoštevanje naše dvorane pri določanju konvenčnih sedežev.

Ne morem ob tej priliki prezreti naše domače organizacije, ki se žrtvujejo v korist novega doma. Zabave v to svrhu so priredili sledeči: Klub društev, klub "Ljubljana", dramski zbor "Naša zvezda" in Gospodinjki odsek. Bodite vsi uverjeni, da je vaše delo in vaš trud vsega upoštevanja vredno ter se v imenu posetnikov in celokupnega direktorija najlepše zahvaljujem. Kličem vam: še naprej z vašim vztrajnim delom, ki bo brezdvomno rodilo še obilo koristnega sadu!

S pozdravom za direktorij Slov. društ. doma

George Nagode,
predsednik.

V tovarni "Lek" so slepe delavke med najpridnejšimi

V tovarni "Lek" so zaposlene 4 slepe delavke: Mančič Tomsetova, Mara Skumovčeva, Helena Zajčeva in Rozmanova. Vodstvo jih prišteva med najpridnejše delavke in delovni kolektiv je nanje upravičeno ponosen.

Vsako jutro se pripeljejo s tramvajem prav z drugega konca mesta, kjer je Zavod za slepe in so med prvimi na svojem delovnem mestu. Mara, Helena in Krista so slepe od rojstva. Mančič pa je nekoč videla. Takrat, ko je okupator zažgal njihovo domo, ni šlo in vso družino izgnal v nemško taborišče, je še dobro videla vse strahote: požar domače vasi, blede, prestrašene obraze izgnancev, vse to je videla in ne bo nikoli pozabila. Videla je tudi taborišče. Videla je nešteto mrtvecev, ki jih prej poznala žive, zdrave, vesele. Videla je umirajočega očeta — strahotni dim krematorija. Kmalu potem je zbolela. Njen vid je začel ugašati. Nič ji ni pomagalo, nihče ji ni zdravil. Po osvoboditvi se je vrnila v domovino — slepa.

Danes ni Mančič prav nič žalostna. Niti sledu zagrenjenosti ne opaziš na njej. Vse tisto, kar je prestala je zakopala nekam vase zdaj živi samo bodočnosti. Svoje delo ima, ki ima en sam velik smoter, da bi bilo opravljeno čim boljše, čim skrbnejše. Skozi njene spretnosti gre dan za dnem na tisoče steklenih ampul, ki jih skrbno očisti, da jih bo nato druga delavka v na poseben način skonstruirani sterilni omari napolnila z lekom. Mančič ve, čim hitreje in bolje ji bo šlo delo od rok, tem več amput bo očistila in napolnila, tem več leka bo v lekarnah, več ljudem bo vrnilo zdravje, da bodo lahko delali, gradili...

Zato njene roke niti za trenutek ne mirujejo, med delom se zadovoljno smehlja.

Zavod za slepo mladino

Zavod za slepo mladino, ki je pred vojno životaril v tesnih, neprimernih prostorih, je danes nameščen v bivšem internatu "Notre dame" v Ljubljani. Ta internat je eden izmed najlepših v Sloveniji. Pred vojno so se v njem šolale večinoma hčerke veleposrednikov in bogatašev, ki so lahko plačali visoko šolnino. Danes pa je našla v njem dom slepa mladina. Trirazredna šola se je po vojni razširila v popolno sedemletko s pripravljalnim razredom, oddelkom za prešolanje kasneje oslepelih, pletarsko delavnico in gospodinjstvo šolo. Prirejajo se tečaji za pletarje, telefoniste in strojepešice. Tu se je 82 gojencev poleg svo-

jega obveznega šolskega dela strokovno usposablja v glasbi, fizikulturi, ročnem delu itd. ter se ideološko dviga s pomočjo svoje vzorne mladinske in pionirske organizacije.

Na razstavi, ki so jo priredili letos spomladi ob tridesetletnici ustanovitve Zavoda za slepe v Sloveniji, so v enem samem kratkem stavku zapisali svojo veliko, iskreno izpoved: "Šele osvoboditev nam je prinesla življenje!"

Razstavljeni mojstri izdelki so iz izpoved v celoti potrdili. Tam je razstavila Blejčanka Mara svoje pletenine. Krasne izdelke z večbarvnim norveškim vzorcem. Mara stalno dela za moderno trgovino "Dom", ki prodaja domače izdelke. Toda ne le Mara, tudi druga dekleta v Zavodu za slepe so prave mojstrice v izdelovanju pletenin in vpletanju norveškega vzorca. Vsake večer sedejo k pletenju. Da hitreje mine čas, odpre radio, ki jim približa svet. Pod njihovimi prsti pa nastajajo prelepi vzorci raznih barv, ki jih same ne bodo nikoli videle in ki so na razstavi tako navdušili obiskovalce.

NOVI BEOGRAD RASTE

Mnogo ljudi, domačin in tujih, je prešlo skozi Novi Beograd. Vsak je odnesel svoje vtise v domače kraje, navdušen nad veliko odločnostjo mladinskih, frontnih in drugih brigad, ki so v tako kratkem času spremenile ravan med Zemunom in Beogradom v najživahnejše gradbišče v vsej Jugoslaviji. Ko se zamakneš v to živahno vrvenje mladih graditeljev in prisluhnaš zvočniku, ki na nekdanjem sejmističju javlja dnevne uspehe posameznih brigad, ter stoječe norme rušijo s starimi nazori vred, borba za večjo produktivnost dela pa je vedno močnejša in zajema že vsa gradbišča. V Novem Beogradu so mladinci pred nedavnimi dosegi nenavadni rekord, saj so v 8 urah sezidali 82 kv. m zidu. Na ta način so mladinske brigade v tesnem sodelovanju s strokovnimi delavci izpolnile konec avgusta nad 50% letnega plana. Pri nadaljnjih delih bo sodelovalo še 15.000 mladincev, ki bodo do 1. novembra v brobem dovršili vsa dela, ki so še v načrtu za letošnje leto.

V Novem Beogradu se usposablja mladinici prav tako kakor na drugih gradbiščih za dobre delavce. Dosedaj se je vključilo v gospodarstvo 4000 mladincev in mladink, kajti mnogi izmed njih so se prav v brigadah s trdim delom na gradbiščih, a tudi z vztrajnim politično-ideološkim delom prekalili v zavestne graditelje socializma.

"Slovenski Poročevalec"

AMERIŠKA IN EVROPSKA OZNAČBA MER

Pri čevljih je razlika v označbi 32½ do 33 točk, ki jih je treba odšteti od evropske mere, bodisi pri moških ali pri ženskih čevljih.

Na primer: če vam pišejo, da želijo čevlje št. 39, to je ameriška mera 6 in pol, št. 40 je 7. št. 41 je 8, št. 42 je 9, št. 43 je 10, št. 44 je 11.

Zenski čevlji so navadno manjši nego gornje mere. Tako bi na primer: št. 38 bila št. 6, 37 št. 5, 36 št. 4.

Zenske obleke: št. 40 je ameriško 32; 42 je 34; 44 je 36; 46 je 38; 48 je 40 itd., vedno za 8 točk manjše od evropske mere.

Enako je pri deklicah drugačna evropska mera. Št. 38 je ameriško 12; 40 je 14; 42 je 16; 44 je 18 in 46 je 20.

Pri moških oblekah pa se začneja v Evropi z št. 42, kar je v Ameriki 33; 44 je 34; 46 je 36; 48 je 38; 50 je 39; 52 je 41; 54 je 43 in 56 je 44. (Se vrti med 10 in 11 točk razlike.)

Moške srajce: št. 35 je ameriško 13 in pol; 36 je 14; 37 je 14 in pol; 38 je 15; 39 je 15 in pol; 40 je 15½; 41 je 16; 42 je 16 in pol in 43 je 17.

BITKA ZA PLETERJE

(Nadaljevanje)

Poveljnik St. Jerneja, Bertolacci, je takoj spregledal nespas: čemu puščati dober ščit doma, ko odhajajo v borbe; če pa imajo belo gardo, ki je tak čas pripravljena zanje prebrati svojo malovredno kri. Bertolacci je nemudoma zasnoval načrt. Prodrali bodo v teh kolonah: nevarno je levo, zato bodo tam belogardisti s svojim komandantom II. bataljona, Emilom Kranjem, ki jim bo dodeljen še kapitan Penzo; tisti Penzo, ki je prej dan s svojo četo tako uspešno izkoriščal teren iz svojih domov. Na desnem križišču, kjer ni nevarnosti, bo prodrali iz Italijani kapitan Micali, v kateri se bo pomikala italijanska glavina pod zaščito tankov. Na ta način je bilo spet izbrat napeljavane vse tako, da bodo imeli belogardisti borbe, Italijani pa slavo. Tako meni Manlio Berardi, ki pravi, da je dobila bela garda nalogo nastopi in pregnati komunistične kolone, ki so z močnimi odločili držali vse višine, ki obdajajo samostan Pleterje kakor fortifikacijo, ter višino pri Smarčevu, da bi mogla odločno prodreti proti pleterskemu samostanu, srednja kolona, zavarovana s bokih ter s poročstvom. To ni bilo morda obkoljena. "To ni bil humor. Belogardisti morajo pregnati sovražnika, da bo samostan Pleterje v vojni okupatorjevi tanki in vojakih s polnim poročstvom varovali odločno prodrali na cilj. Na komandanta bele garde so Italijani zanašali povsem, saj jih pohvalijo, da je bil "odločen v vse". Ni dvoma, da v vojni. Ni dvoma, da v vsej okupatorjevi vojski tisti dan pred

severni strani samostana, je zasedla italijanska 11. četa. Dokler so se Lah mudili v samostanu in reševali belogardiste, so z vsem svojim orožjem kar na slepo mlatali po okolici, da jih partizani ne bi iznenadili.

9. Beli si napolnijo bisage in pobegnejo

Vso svojo rokovnjaško naravo malharjev so belogardisti pokazali tedaj, ko so se pripravljali na beg iz samostana. Menihi so najprej grdo prevarili, nato pa samostan oplenili. Napletli so vse tako, da bi morali veljati za grešnike partizani. Usoda pa je, hotela, da so jih samostanski ljudje zalotili pri grehu, in se danes zgodovinarji ni treba pripraviti za zgodovinsko resnico. Toda poslušajmo o tem rajši patra priorja, dr. Josipa Edgarja Leopolda, ki nam bo opisal zadnje trenutke bele nadloge v samostanu.

"... (Italijanski) oficirji so si ogledali položaj, v katerem so bili beli. Po kratkem posvetovanju so odločili, da Pleterij ni mogoče braniti, niti držati, in so odredili, da bodo Pleterje zapustili ter se vsi vrnili. Kako da se sedaj naenkrat ni dalo braniti, a prej so govorili, da bodo Pleterje proti partizanom držali!"

"Medtem smo stali mi (redovniki) po hodnikih ter čakali, kaj bo, ker nam ni bilo znano, kaj so odločili. Nenadoma priteče neki beli čisto zaslepljen in pove, da so ulovili tri partizane, oblečene v naše bele habite in da jih stražijo pri naši kleti. Zvoljlo tega, da ga pošljemo komandant z nalogo, da se vsi kartuzijani umaknejo v kapelo, ker bodo oni še enkrat preiskali ves samostan, če ni morda v njem v kartuzijanske habite preoblečenih partizanov. Ustrelili da bodo vsakogar, ki ga bodo našli v beli obleki. Prior je verjel in ukazal vsem, naj gre do v kapelo bratov, dokler ne

pregledajo samostana. Tam smo vsi skupaj čakali. V tej zmešnjavi, nemiru in strahu ni nihče niti pomislil na to, da bi dejal: "Pokažite nam te partizane, ki ste jih ujeli!"

Medtem, ko smo bili v kapeli, beli in Italijani niso iskali preoblečenih partizanov, ampak so nemoteno ropali samostan in odnesli s seboj vse, kar je bilo le mogoče. Izropali so vse sobe naših bratov, celice, ki so bile po naključju odprte, in skladišča, v kateri so vlomili s silo, ter odnesli še ono, kar je preostalo. Iz skladišča so odnesli rjuhe, prte, odeje, milo itd. Bratom so odnesli obleke, perilo, ure, budilke, nekemu našemu nameščencu so ukradli 7.000 lir. Priorju so odnesli barometer, odeje, rjuhe, pošto torbo in drugo drobnarijo. Šele kasneje smo ugotovili, kako so nas verolomno prevarili. Prior se še danes jezi, da se jim je dal tako speljati na led."

Da bi svoj greh preložili na ramena partizanov, so belogardisti, ko so imeli svoje bisage že zvrhano polne, kartuzijanom dejali, naj se nemudoma odpravijo z njimi v St. Jernej. "Govorili so: 'partizani bodo prišli zvečer, odnesli iz samostana

vse, vas bodo vse pobili, nato pa samostan zažgali,'" beremo dalje v spominih patra priorja.

Če bi se namera posrečila in bi menihi res zbežali, preden bi se utegnili še enkrat ogledati po samostanskih prostorih, bi "Slovenec" in "Slovenski dom" ob tolikšni grešnosti partizanov spet plakala in v devetdnevnih pobožnostih zadoščala tudi za ta zločin brezbožnikov. Tako sta pa prepuščala stvar rajši "Črnim bukvam", ki niso imele nobenega odgovornega urednika in ki so se porodile iz prav tako črne teme, kakor so bile črne same. Zgodilo se je namreč, da pater prior ni hotel bežati in da je moral po njegovem ukazu ostati tudi samostanski prokurator, trije bratje so se pa odločili sami, da bodo počakali doma. Pa tudi nekateri ti-

stih, ki so se hoteli odpeljati, so pohiteli prej še v svoje celice, da bi si to ali ono reč vzeli s seboj. Svoje prostore so našli izropane.

Ob peti uri popoldne so se črne in bele srajce zvrstile v pro-

cesijo in se spustile v beg proti St. Jerneju. Ranjence so naložili na samostanske vozove, plen na itajanske oklopnike, mrtve pa pustili na bojišču. Plen jim je bil dragocenejši od mrtvih tovarišev. (Dalje prihodnjič)

What causes most family arguments?

Is it Junior's report card? Father's unannounced dinner guests? Mother's Club activities?

Oddly enough, these are not the causes of most family arguments!

Sociologists tell us, "Temper is shortest and arguments longest when the subject is money—or the lack of it."

That's why the head of every family should realize the necessity for a safe, sure automatic savings plan. For peace and harmony in the home, as well as that important feeling of security!

And what could be a safer, surer, more automatic savings plan than this?

Buy U. S. Savings Bonds on the automatic Payroll Savings Plan. Or...

If you're not on a payroll, ask your bank about the Bond-A-Month Plan.

Remember—every \$3 you put into U. S. Savings Bonds today will be worth \$4 in 10 years.

Automatic saving is
sure saving—
U.S. Savings Bonds

ENAKOPRAVNOST

This is an official U. S. Treasury Advertisement—prepared under auspices of Treasury Department and Advertising Council.

N. J. Popovic, Inc.

IMA ZASTOPSTVO

Chrysler-Plymouth avtov

PRODAJA NAJNOVEJŠE 1949 IZDELKE KOT TUDI
RABLJENE AVTE

V zalogi ima razne dele in potrebščine za avte ter izvršuje razna popravila po tovarniško izurjenih mehanikih.

8116 LORAIN AVE.

ME 7200

NICK POPOVIC, predsednik

MIŠKO KRANJEC

OS ŽIVLJENJA

ROMAN

CVETOČA POMLAD

(Nadaljevanje)

Toda že se je bilo treba ločiti. Katica se je res okrenila. Te-
daj je fant ujel njeno roko.
"Kdaj se spet srečava?" je
vprašal tiše.
"Zakaj?" se je zmedla.
"Tako, da se kaj pomeniva."
"Oh, zastran mene lahko ka-
dar koli. Kadar bo le čas." Pot-
lej sta šla, ne da bi se bila na-
črtneje domenila, kdaj se spet
srečata. On je še postal za tre-
nutek in gledal za njo. Bila je
prezmemljena in kot bi se opote-
kala. Potem je postala in se
vzela za njim: še vedno je stal

in zdelo se ji je, da se ji je na-
smehnil. Ona pa je spet zardela.
In še bolj je hitela.

Tisti dan ni mogla ničesar
drugače misliti, kakor na to sre-
čanje. Njegov obraz ji je nepre-
stano plaval pred očmi. Potem
zopet je mislila na to, kar ji je
bil povedal: Zeniti se bo moral.
Eno leto, ali dve še zavleče...
In potem, to je vedela, pride k
njemu žena. On bo gospodar, in
se ne bo več zmenil za nikogar
in tudi za njo ne.

To so neumnosti, si je dejala,
ko se je nekoliko otrsela teh
misli. Ni dobro, da se pečam s
takimi mislimi. On se bo ženil

in kaj potem? Nič. Tega se je
treba otresti. Toda na vrtnicah
se je vendar vlegla v travo (onih
še ni bilo na polje), vzela v usta
cmudo in prežvekujoč jo, gle-
dala sinje nebo. In zavzelo se ji
je, da po tem sinjem nebu gre
nekdo, ne nekdo, temveč on, Ra-
doha Martin, in poleg njega gre
ona. In ona ima belo, poročno
oblačilo. Potlej si je zakrila oči,
da ne bi videla ničesar.

Poslej se ni mogla otresti
misli nanj. Njegova podoba jo
je mučila vse noči. Nikdar ni
mogla kaj zaspati, temveč je
dolgo v noč sanjalarila o njem.
Potlej zopet je iskala prilike, da
bi se srečala z njim. In takih pri-
lik je bilo dovolj. Kadar koli je
naneslo, da sta prišla skupaj.

Tako je ta pomlad prinesla
poleg obilega cvetja tudi prvo
lubezen v Katičino srce. In ko
so akacije cvetle, ko je vse dehtelo
po obilnem zelenju, po mno-
gem cvetju travnikov in gozdov,

ko so slavci najlepše peli, se je
zgodilo.

Pač, zgodilo se je, dejstvo je
bilo tu: Katica se je vdala Ra-
dohi... Razblinile so se sanje.
Vse tisto, kar je nekoč morda
samo slutila, na kar si ni upala
misliti in kar je vendar bilo ta-
ko mikavno zaradi svoje tajni-
stvenosti, vse tisto je zdaj po-
stalo golo, suho dejstvo, brez
vsakih lepotil. In pred tem dej-
stvom je bilo Katičino strah.

On pa je slej ko prej govoril
veselo, pa tudi živžgal je slej
ko prej.

"Nič se ne boj," je govoril.
"Za eno leto ali dve, morda pa
še prej, kakor se bo pač zdelo
našima, te vzamem."

Sanjala je o tem njegovem pri-
povedovanju, o tem, da jo vzame.
Nekaj posebnega je se skriva-
valo za tem: vzela jo bo. Postala
bo žena. Rodila bo, kakor je ro-
dila Ferencica.

Morda že drugo leto pa bo go-

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi
ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba.
Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega
znanca

JOHN OBLAKA

1146 East 61st St.

HE 2730

ZAVAROVALNINO

proti

ognju, tatvini, avtomobilskim
nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite:

ENdicott 0718

MIHAIL ŠOLOHOV

TIHI DON

ČETRTA KNJIGA

(Nadaljevanje)

Nekaj dni je blodil po velikanskem gozdu. Trpinčila ga je lakota, ali ni se odločil, da bi šel kam med ljudi. Z Aksinjinu smrtjo je izgubil um in nekdanji pogum. Hrstenje prelomljene vejice, šuštenje v gostem gozdu, krik nočne ptice — vse ga je spravljalo v strah in zbehanost. Grigorij se je hranil z nedozorelimi rdečimi jagodami, z nekimi drobcenimi gobami, listi leske — in silno shušal. Ob koncu petega dne so naleteli nanj v hosti ubežniki in ga odvedli v svojo podzemnico.

Bilo jih je sedem moških. Vsi — prebivalci okoliških vasi — so se naselili v hosti jeseni

prejšnjega leta, ko se je začela mobilizacija. Živeli so v prostorni jazbini po človeško udobno in niso skoraj v ničemer trpeli pomanjkanja. Ponoči so pogosto hodili obiskovat svoje družine; ko so se vračali, so prinašali kruh, prepečenec, pšeno, moko, krompir; meso za juho pa so brez težav dobivali v tujih vaseh in so le poredkoma kradli živino.

Eden izmed ubežnikov, nekdanji vojak dvanajstega kosaškega polka, je prepoznal Grigorija in sprejeli so ga brez posebnih prekanj.

Grigorij je zgubil smisel za mučno potekačje dneve. Do oktobra je nekako prebil v hosti,

ko pa se je začelo jesensko deževje, potem pa mraz, se je z novo in nepričakovano silo prebudilo v njem hrepenenje po otrocih, po domači vasi...

Da bi nekako zabil čas, je cele dneve presedel na pogradu, rezljal iz lesa žlice, dolbel skodelice, umetalno oblikoval iz mehkih snovi postavice ljudi in živali za igračke. Prizadeval si je, da bi na nič ne mislil in ne dovoljeval srcu, da bi se pasla po njem strupena otožnost. Podnevi se mu je to posrečilo, toda v dolgih zimskih nočeh so ga pa hrepeneti spomini premagovali. Dolgo se je premetaval po pogradu in ni mogel zaspati. Ponoči ni nihče izmed prebivalcev podzemnice slišal od njega niti besedice pritožbe, ponoči pa se je dostikrat prebudil, vzdrgetal in si potegnil z roko po obrazu: lica in v pol leta zrasla gosta brada so mu bila mokra od solz.

Često se mu je sanjalo o otrocih, Aksinji, materi in vseh drugih bližnjih, ki jih ni bilo več v življenju. Vse Grigorijevo življenje je bilo v preteklosti, preteklost pa se mu je zdela kakor kratke in budne sanje. "Odsel bi še enkrat v drage kraje, se nagledal otročičkov, potem pa bi lahko umrl", — je velikokrat mislil.

V zgodnji spomladi se je nekake dne nepričakovano pojavil Čumakov. Bil je moker do pasu, a kakor nekoč vever in miren. Posušil si je obleko pri pečici, se pogrel in sedel h Grigoriju na pograd.

Spreleteli smo se, Melehov, od tistega dne, ko si se odcepil od nas! Celo pri Astrahanu smo bili in v kalniških stepah... Pokukali smo v beli dan! In koliko tuje krvi smo prelili — ni da bi mislil! Jakovu Jefimčiču so ženo vzeli za talo, mu premoženje pobrali, nu, pa je ves podivjal in veleva klati vsakega, kdor je služil sovjetski oblasti.

In začeli smo pobijati vse od kraja: učitelje, vse mogoče ranocelnike in agronome... Hudič si ga vadi, koga le nismo klali! Zdaj pa so uničili tudi nas, docela, — je rekel, zavzdihnil in se še zmeraj sršil od mrščavice. — Prvi pot so nas razbili pri Tišanski, pred tednom dni pa pri Solonem. Ponoči so nas opasali od treh strani, nam pustili edinole pot na hrib, tamkaj pa je bilo snega — konjem do vampa... Vse so pokosili s strojnimi. Jaz in pa Fominov sinček — edinole midva sva se rešila. On, Fomin, je svojega Davidka jemal s seboj vse do jeseni. Padel je tudi sam Jakov Jefimčič... Pred mojimi očmi je umrl. Prva krogla ga je zadela v nogo, mu prebila pogajico v kolenu, druga v glavo, ga oplazila. Vsaj trikrat je padel s konja. Ustavimo se, ga dvignemo, posadimo v sedlo, predirja nekaj korakov in se spet zvrne. Še tretja krogla ga je našla, ga zadela v bok... Tedaj pa smo ga popustili. Odpeketal sem za sto sežnje, se ozrl, njega pa sta ležečega že dva konjenika s sabljami sekala...

— Kaj bi, do tega je tudi moralo priti, — je ravnodušno rekel Grigorij.

Čumakov je prenočil pri njih v jazbini, zjutraj pa se je začel poslavljati.

— Kam greš? — je vprašal Grigorij.

Čumakov se je zasmejal in odgovoril:

— Lahkega življenja iskat. Kaj greš tudi ti z menoj?

— Ne, pojdi sam.

— Da, z vami ne morem živeti... Tvoja obrt, Melehov — žlice in skodelice rezljati — ni zame, — je posmehljivo spregovoril Čumakov in s poklonom snel čapko: — Bog povrni, mirni razbojnik, za gostoljubnost, za zavetje. Naj vam ljubi Bog da veselo življenje, če ne, bo preveč pusto tu pri vas. Živite v hosti, molite polomljeno kolo, ali je to življenje?

Grigorij je po njegovem odhodu živel v goščavi še kak teden, potem se je odpravil na pot.

— Domov? — ga je vprašal eden izmed ubežnikov.

In Grigorij se je prvokrat ves čas svojega bivanja v gozdu komaj opazno nasmehnil:

— Domov.

— Počakal bi pomladi. Za prvi maj nas bodo amnestirali, tedaj se razidemo.

— Ne, ne morem čakati, — je dejal Grigorij in se poslovil.

Drugi dan zjutraj je prišel do Dona nasproti vasi Tatarskega. Dolgo je gledal rodno domačijo in prebdeval od veselega nemira. Potem je snel puško in torbo, vzel iz nje šivalnico, konopljeno pazderje, mehurček z oljem za puško in kdo ve zakaj prešel naboje. Bilo jih je dvanajst okvirčkov in šest in dvajset posamičnih nabojev.

Pri strmalu se je led odločil od brega. Prozorna zelena voda je pljuskala in lomila bodičasti led pri obrežju. Grigorij je vrigel v vodo puško in samokres,

potem sesul naboje in skrbno obrisal roke ob rob plašča.

Pod vasio je odšel čez Don po sinjem, od odjuge razjedenem marčnem ledu in široko zakoračil proti domu. Že od daleč je zagledal na brežini proti pristani Mišatka in se komaj premagal, da ni stekel k njemu.

Mišatka je lomil ledene svečke, viseče od kamenja, jih metal in pazljivo gledal, kako se modrikasti drobci trkljajo po klančku nizdol.

Grigorij je prišel k pobočju in zasoplo, hripavo poklical sina:

— Mišenka!... Sinek!...

Mišatka je prestrašeno pogledal vanj in povesil oči. Spoznal je v tem bradatemu in na pogled strašnem možu očeta...

Vse ljubeznive in mehke besede, ki jih je ponoči šepetal Grigorij, ko se je spominjal ondi, v goščavi, svojih otrok, so mu zdaj izginile iz spomina. Padel je na kolena, poljubljal rožnate, mrzle sinove ročice in s pridruženim glasom ponavljal eno samo besedo:

— Mišenka!... Sinek!...

— Mišenka!... Sinek!...

— Mišenka!... Sinek!...

— Mišenka!... Sinek!...

— Mišenka!... Sinek!...

— Mišenka!... Sinek!...

— Mišenka!... Sinek!...

— Mišenka!... Sinek!...

— Mišenka!... Sinek!...

— Mišenka!... Sinek!...

— Mišenka!... Sinek!...

— Mišenka!... Sinek!...

— Mišenka!... Sinek!...

— Mišenka!... Sinek!...

— Mišenka!... Sinek!...

— Mišenka!... Sinek!...

— Mišenka!... Sinek!...

— Mišenka!... Sinek!...

— Mišenka!... Sinek!...

— Mišenka!... Sinek!...

— Mišenka!... Sinek!...

— Mišenka!... Sinek!...

— Mišenka!... Sinek!...

— Mišenka!... Sinek!...

— Mišenka!... Sinek!...

— Mišenka!... Sinek!...

— Mišenka!... Sinek!...

— Mišenka!... Sinek!...

— Mišenka!... Sinek!...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

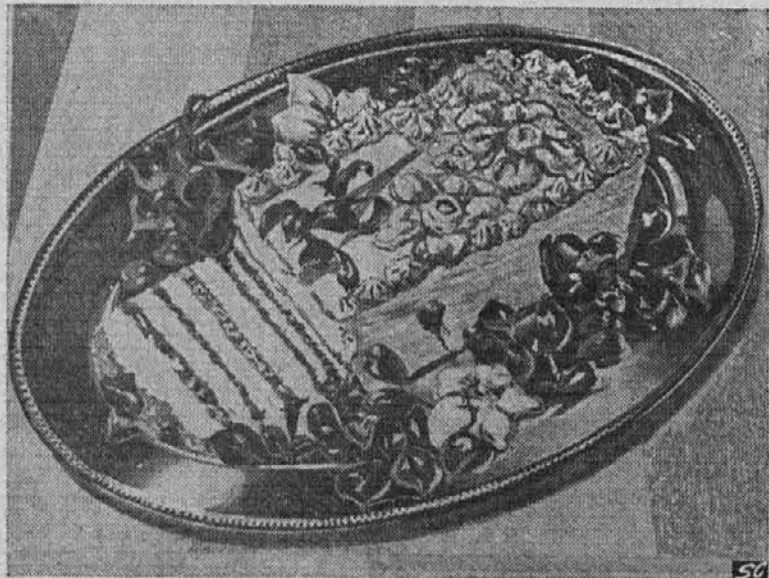
— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

— Sinek... sinek...

"Quick Trick" for Holiday Company

You won't need to leave your guests except to brew the coffee, because you can prepare this lovely luncheon loaf well in advance. And it's a grand "user-upper" for that extra turkey or chicken that's so often a problem during the holiday season! Sliced pimiento-stuffed olives may be used to add the "Christmas" red to your garnishing.

2 cups Kaukauna Klub crock or link Cheese
4 tablespoons cream
1 cup chicken or turkey salad with mayonnaise
1 cup salmon or shrimp salad with mayonnaise
1 cup egg salad with mayonnaise
1 loaf of day-old unsliced sandwich bread
Lettuce, parsley and hard cooked egg for garnish

Remove crusts from loaf of bread and slice lengthwise of the loaf into 4 slices. Place one slice on a platter and butter upper side. Butter the next two slices on both sides and top slice on one side only. Cover the first slice with a thick layer of chicken or turkey salad, adjust second slice on salad layer and cover with fish salad. Place third layer, cover with egg salad and last slice of bread, buttered side down. Add cream to the cheese which has been allowed to stand at room temperature over night. Stir until cream and cheese are blended, then beat until fluffy. Frost the entire loaf with the cheese and decorate with flowers made from sliced eggs and parsley. Garnish with lettuce and serve in 1-inch slices.

Fare Well During the Bakery Foods Festival with a Tip from the Stars

June Havoc proves as clever in the kitchen as on a movie set with a sandwich idea and Alan Ladd offers a recipe for holiday sauce you'll enjoy preparing. Miss Havoc appears in Paramount's "Red Hot and Blue". Mr. Ladd stars in "Chicago Deadline", also released by Paramount.

This fall bakers all over the country are celebrating a Bakery Foods Festival, spotlighting their many varieties of bread, cake and sweet goods. This festival seems like a good time to learn some new tricks in serving bakery products. Here are two suggestions right from Hollywood:

June Havoc, now starring in the Paramount picture, "Red Hot and Blue", is as expert in the kitchen as she is on the sound stage. She enjoys a turkey sandwich after the big feast day is over. The recipe for Tasty Turkey Sandwich calls for:

8 slices enriched bread
8 large slices hot roast turkey
2 cups hot turkey gravy
Place 2 slices of turkey between each 2 slices of bread. Serve hot gravy over each sandwich.
Yield: 4 Hot Turkey Sandwiches.

One of Alan Ladd's favorites is a special rum butter sauce which he serves over sliced bakery fruit cake. The recipe is called Holiday Harmony Sauce and is prepared with:

1 tablespoon cornstarch
1/2 cup sugar
1/2 teaspoon salt
1/2 cup water

1 egg yolk, beaten
1/2 tablespoon butter or margarine
1/2 tablespoon lemon juice
1/2 teaspoon grated lemon rind
2 teaspoons rum
1 egg white, stiffly beaten

Combine cornstarch, sugar and salt in top of a double boiler. Add water and cook until thick, stirring constantly. Gradually add cornstarch mixture to beaten egg yolk. Return to pan and cook for five additional minutes, stirring constantly. Remove from heat and add butter, lemon juice, lemon rind and rum; cool. Fold stiffly beaten egg whites into sauce mixture. Serve either hot or cold.
Yield: 1 1/2 cups Rum Butter Sauce.

Alan Ladd now stars in Paramount's "Chicago Deadline". Both recipes will make a big hit with the family during the coming holiday season. Homemakers will enjoy preparing these dishes, too, because they are so simple. The Tasty Turkey Sandwich is a tempting light luncheon treat a day or two after the big feast is over. The rum sauce over a bakers fruit cake is an easy way to serve an elegant dessert the day of the holiday dinner or even during the busy week that follows.

Zastopniki "Enakopravnosti"

Za st. clairsko okrožje:

JOHN RENKO
1016 E. 76th St.
UT 1-6888

Za collinwoodsko in euclidsko okrožje:

JOHN STEBLAJ
775 East 236 St.
REDWOOD 4457

Za newburisko okrožje:

FRANK RENKO
11101 Revere Ave.
DIAMOND 8029

STAKICH FURNITURE CO.

Quality at a Price Easy Terms
JAMES D. STAKICH 16305 WATERLOO RD.

Mary A. Svetek

LICENCIJANA POGREBNICA

478 E. 152 St. - KE 3177

LEPI, DOSTOJANSTVENI

POGREBI PO ZMERNIH CENAH.

Ambulantna posluga podnevi in ponoči.

Vršimo vse notarske posle.

Pogreb oskrbimo kjerkoli in po vsaki ceni.

A Friendship Tree For Christmas

Here is a new and novel way to show off those many Christmas greeting cards you'll be getting soon. Make a "Friendship" tree by hanging the cards on your Christmas tree where all the folks who drop in can see them. You'll be amazed at the amount of sparkle and color they add to the tree and how well they complement the other decorations. It is easy to do. Just tape them on the tree with loops of transparent cellophane tape.

NOVICA

IMA LE TEDAJ SPLOŠNO VREDNOST KO JO IZVE JAVNOST